

Сукупність цих особливостей, що визначають ефективну реалізацію трудових функцій, позначається поняттям «професійно важливі якості».

Високий рівень нервово-емоційної напруженості – норма професійної діяльності працівників спецпідрозділів. Така специфіка даної професії вимагає від особового складу витримки, психологічної готовності до дій в екстремальних ситуаціях, дисциплінованості, вміння тривалий час зберігати працездатність.

Загальновідомим є той факт, що невід’ємними характеристиками працівника спецпідрозділу є фізична витривалість та відвага. Але для професійного виконання службових обов’язків самих лише цих якостей недостатньо. Особливості роботи в підрозділі вимагають від працівників відповідної підготовки, знань, умінь та навичок. Для того аби взяти верх над озброєним злочинцем, необхідно вміти швидко зорієнтуватися в оперативній обстановці і прийняти правильне рішення. Саме спеціальна бойова та психологічна підготовка допоможуть уникнути невірних та запізнілих рішень.

Неодноразово зазначалося, що професійна діяльність працівників спецпідрозділів висуває до їхніх особистісних якостей певні вимоги: їм особливо необхідний чіткий самоконтроль, самовладання, здатність приймати оперативні рішення, керувати службовими операціями, поведінкою та емоціями.

Особливу увагу потрібно звернути на той факт, що для успішного виконання будь-яких професійних завдань людина повинна володіти не простим набором професійно-важливих якостей, а їх системою, що відповідає не окремим завданням, а професії в цілому.

Узагальнюючи слід зазначити, що відповідний рівень професійної готовності досягається сукупністю якостей і властивостей особистості, що зумовлюють стан змобілізованості психіки, налаштованість на найбільш доцільні, активні та рішучі дії в складних або небезпечних для життя і здоров’я умовах професійної діяльності

Радухівська Л.Л.,

доцент кафедри організації роботи та управління в органах прокуратури Національної академії прокуратури України, кандидат юридичних наук

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ В ОРГАНАХ ПРОКУРАТУРИ

Оптимізація прокурорської праці та поліпшення управлінської роботи окремих її органів і посадових осіб, є одним із завдань посилення

впливу прокуратури на забезпечення принципу верховенства закону в Україні.

Сьогодні існують декілька різних наукових підходів обґрунтування сутності процесу управління, а саме: системний, функціональний і діяльнісний.

Відповідно до системного підходу управління – це система, що включає суб'єкт управління – керівника, групу керівників, колектив – об'єкт управління і взаємодію між ними.

Функціональний розглядає управління через його основні функції. У цьому разі управління виступає як процес планування, організації, мотивації і контролю, котрий необхідний для формулювання і досягнення цілей організації.

У свою чергу, представники психологічної та суміжних до неї наук різних шкіл управління у діяльнісному підході виокремлюють специфічну форму людської діяльності. З цих позицій управління є свідомою цілеспрямованою діяльністю людини, котра впорядковує і підпорядковує своїм інтересам елементи зовнішнього середовища: суспільство, живу і неживу природу, техніку.

Основними елементами організації роботи в органах прокуратури є: розподіл прокурорської роботи та службових обов'язків, створення та підтримання в органах прокуратури організаційного порядку, планування роботи, визначення системи контролю за її виконанням, інші заходи організаційного характеру.

Організувати систему управління, означає забезпечити психологічні умови, які сприятимуть оптимальній результативності роботи. Такими умовами є: формування перспективної концепції діяльності, формування ділової цілеспрямованості працівників, оптимізацію організаційного клімату, врахування неформальної (неофіційної) структури колективу, зміцнення дисципліни та забезпечення взаємної вимогливості.

Різноманітні спроби наукових підходів дослідити феномен психології управління дають змогу сформулювати предмет цієї галузі.

Предмет психології управління – психологічні закономірності управлінської діяльності, сукупність психічних явищ і відносин в організації.

Розуміння предмета психології управління ґрунтується на визнанні становлення і розвитку в процесі соціального управління нової психологічної реальності – управлінської діяльності, яка поєднує в собі соціальне і психічне, їхню взаємодію та взаємозв'язок.

Залежно від розуміння предмета психології управління виокремлюють основні об'єкти її вивчення, тобто носії явищ психології

управління. Саме цим зумовлена особливість психології управління як наукового феномену. До конкретних об'єктів цієї дисципліни належать: психологія особистості в управлінні, феномен організації в управлінні, управлінська діяльність, управлінські відносини, взаємодія в системах «керівник – підлеглий», керівник – інші керівники», «керівник – організація» тощо.

Об'єкт психології управління – організована (індивідуальна і спільна) діяльність людей, об'єднаних спільними інтересами і цілями, симпатіями і цінностями та підпорядкованих правилам і нормам організації.

У психології управління одним із стрижневих є поняття «людський чинник» – усе те, що залежить від людини, її можливостей, бажань, здібностей тощо. Важливість позначуваного цим поняттям феномену зумовлена особливою роллю людини та її здатністю до управління різними об'єктами (від малого підприємства, яке часто об'єднує невелику кількість людей, до концерну або корпорації). Чим складніша форма управління, тим вищі вимоги до інтелектуальних функцій людини та інших психічних процесів (від сприймання та уваги до відповідальності за людське життя). Людський чинник є дуже важливим там, де з особливою увагою ставляться до використання психологічних та психофізіологічних властивостей людини.

Таким чином, діяльність керівника в органах прокуратури є не тільки інтелектуально й емоційно напруженою, а й містить у собі виражену психологічну специфіку, пов'язану з необхідністю організації та продуктивності розвитку взаємодії на різних рівнях.

Рева О.М.,

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології та
педагогіки ННІПІ НАВС

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я У КУРСАНТІВ

Однією з актуальних задач психологічного забезпечення правоохоронної діяльності є формування, збереження та підтримка професійного здоров'я співробітників ОВС. Підґрунтям для його формування виступає ставлення до здоров'я, яким характеризуються курсанти ще під час професійно-орієнтованого навчання.

Проблема дослідження ставлення до здоров'я набуває міждисциплінарного характеру, а теоретичні та практичні дослідження